

Πανελλαδικές εξετάσεις 2017

Ενδεικτικές απαντήσεις στο μάθημα «Νέα Ελληνική Γλώσσα ΕΠΑΛ»

ΘΕΜΑΤΑ

A.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το θέμα του κειμένου είναι οι συμβουλές ενός πατέρα προς το παιδί του. Αρχικά, διαπιστώνει ότι ο γιος του αποφεύγει πλέον την επαφή μαζί του και του ασκεί έντονη κριτική, θεωρώντας ότι υπάρχει απόλυτο χάσμα ανάμεσά τους. Μάλιστα, κάποιες απλές πατρικές συμβουλές του προκαλούν εκνευρισμό. Γνωρίζοντας όμως την ανάγκη του παιδιού του να έχει μια αξία ως οδηγό, του προτείνει να είναι γνήσιος στις σχέσεις του με τον εαυτό του και τους άλλους, να τους σέβεται, να είναι αλληλέγγυος, υπερασπιζόμενος τα ανθρώπινα δικαιώματα. Το ίδιο αυθεντικός πρέπει να είναι και στην εργασία του, προσπαθώντας να την ασκεί σωστά. Καταλήγοντας, του επισημαίνει ότι η πρόθεσή του είναι να τον στηρίξει στο ξεκίνημά του, για να συνεχίσει μόνος του τη ζωή του.

B1.

Κριτήριο για την αξιολόγηση οποιουδήποτε επαγγελματία δεν είναι το είδος της εργασίας που ασκεί, αλλά η υπευθυνότητα και η ευσυνειδησία του. Ένας χειρώνακτας, όπως ο μαραγκός που αγαπά τη δουλειά του και την ασκεί σωστά είναι περισσότερο πλήρης και τυγχάνει μεγαλύτερου κύρους από έναν επιστήμονα, που χρησιμοποιεί τις γνώσεις του με λάθος τρόπο. Επομένως, σημασία δεν έχει το επάγγελμα που ασκεί κάποιος αλλά πώς το ασκεί.

B2.

α) Τα παραδείγματα εντοπίζονται στο χωρίο:

«Κάνει ψύχρα, πάρε το πανωφόρι σου» ή «Μην πίνεις νερό ιδρωμένος»

β) Οι διαρθρωτικές λέξεις που εντοπίζονται στην τελευταία παράγραφο είναι:

όμως, αλλά, καθώς

B3.

α) ξεκινάς, σημαντικότεροι, απόψεις, όμορφη/σημαντική, ξυλουργός

β) σπάνια, χειρότεροι, κατώτερη, αποδέχεσαι, ανάξιος

B4.

α) Το β' ενικό πρόσωπο είναι το πρόσωπο του διαλόγου που διευκολύνει την επικοινωνία με το δέκτη.

Προσδίδει αμεσότητα, ζωντάνια, παραστατικότητα, δημιουργώντας κλίμα οικειότητας με το δέκτη. Αποτελεί μέσο συναισθηματικής διέγερσης.

β) «μια αξία – πυξίδα», «γυρεύεις τα όριά μου», «η πιο ωραία σου λέξη», «αν αυτό περνά από το χέρι σου», «σβήσε με από τους λογισμούς σου» & «τράβα το δρόμο σου».

Γ.

Τίτλος: Χάσμα γενεών

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι δεσμοί που αναπτύσσονται μεταξύ των μελών της οικογένειας είναι από τους πιο ισχυρούς διαχρονικά. Στους κόλπους της βιώνεται η αγάπη, η ζεστασιά, η κατανόηση και η στήριξη. Ωστόσο, συχνές είναι και οι συγκρούσεις μεταξύ γονέων και παιδιών. Ιδιαίτερα σήμερα πολλά θέματα φέρνουν σε αντιπαράθεση, συχνά πολύ έντονη, τους εφήβους με τους γονείς τους.

α) Θέματα που προκαλούν συγκρούσεις μεταξύ εφήβων και ενηλίκων:

- Η συνέπεια στις σχολικές υποχρεώσεις
- Η επαγγελματική επιλογή
- Η αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου: οι υπερβολικές ώρες που αφιερώνουν στο διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η νόθη ψυχαγωγία (νυχτερινή διασκέδαση, μανία ταχύτητας, τυχερά παιχνίδια, κατανάλωση αλκοόλ ή εξαρτησιογόνων ουσιών).
- Η επιλογή των φίλων και οι ερωτικές σχέσεις
- Θέματα κοινωνικο-πολιτικού χαρακτήρα: οι νέοι κατηγορούν τους μεγαλύτερους και τους θεωρούν υπεύθυνους για την έκπτωση αξιών, την παρακμή των ιδεολογιών, τον εκφυλισμό των προτύπων, την ανεργία, την υπονόμευση της δημοκρατίας. Οι μεγάλοι κατηγορούν τους νέους για έλλειψη σεβασμού, αγένεια, ανευθυνότητα, επιπολαιότητα, οκνηρία και λατρεία της ευκολίας.
- Θέματα καθημερινότητας: η εκκεντρική εμφάνιση των νέων, η διατροφή, ο ύπνος.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ

Λόγω της διαφορετικής φύσης αλλά και των ιδιαίτερων συνθηκών μέσα από τις οποίες ανατρέφονται και μεγαλώνουν δυο γενιές, δεν είναι εφικτό να εκλείψουν οι αντιθέσεις μεταξύ μεγάλων και νέων. Μπορούν όμως με καλή διάθεση και από τις δύο πλευρές να ξεπεραστούν οι εντάσεις.

β) Τρόποι αντιμετώπισης των εντάσεων:

- Αυτό που χρειάζεται είναι ανοιχτό μυαλό, ανεκτικότητα και, κυρίως, γόνιμος διάλογος. Οι τριβές και οι εντάσεις είναι φαινόμενα παλαιά και, όταν υπάρχει θέληση, μπορούν να αποτελέσουν μοχλούς ανάπτυξης.
- Συνειδητοποίηση από μέρους νέων και ηλικιωμένων ότι η αρμονική συνύπαρξη των επάλληλων γενεών σε όλα τα πεδία της ανθρώπινης παρουσίας αποτελεί προϋπόθεση για την ατομική και κοινωνική πρόοδο. Ο συνδυασμός του ενθουσιασμού των νέων και της πείρας των ηλικιωμένων συνιστά προωθητική δύναμη σε κάθε κοινωνική, πολιτική, οικονομική και πολιτιστική δραστηριότητα.
- Αμοιβαία αναγνώριση δικαιωμάτων μέσα σε ένα φιλελεύθερο και δημοκρατικό κλίμα αλληλοσεβασμού.
- **Οι μεγαλύτεροι** να αποβάλλουν μια διάθεση αδιαλλαξίας και περιφρονητικής υποτίμησης των νέων, να κατανοήσουν τα προβλήματα και την ιδιαιτερότητα της εφηβείας. Να αντιληφθούν ότι κάθε εποχή έχει τη δική της ηθική και να αναπτύξουν μαζί τους έναν ισότιμο διάλογο. Για να κυριαρχήσει η εμπιστοσύνη στις σχέσεις των νέων με τους μεγαλύτερους, θα πρέπει οι τελευταίοι να εξασφαλίσουν στους νέους τη

δυνατότητα να αποδείξουν την αξία τους. Ο νέος, όταν του δοθούν πρωτοβουλίες, θα μετατραπεί από αρνητή σε συνεργάτη.

- **Οι νέοι** να απαλλαγούν από απολυτότητες και μια μόνιμη αντιρρητική διάθεση και να μην αμφισβητούν άκριτα οτιδήποτε προέρχεται από τον κόσμο των μεγάλων. Είναι ανάγκη να κατανοήσουν πως οι αλλαγές απαιτούν χρόνο, διάθεση συνεργασίας και συχνά την πολύτιμη εμπειρία των μεγαλύτερων. Αντιθέτως, οφείλουν να δείχνουν σεβασμό προς την ώριμη γενιά και τις κατακτήσεις της, να αναγνωρίζουν πως όσα απολαμβάνουν στη σύγχρονη κοινωνία είναι έργο των περασμένων γενεών. Να κατανοούν ότι για να απαιτούν δικαιώματα, πρέπει πρώτα να ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους και για να κρίνουν θα πρέπει και να αντιπροτείνουν τη δική τους λύση για την επίλυση των προβλημάτων. Επίσης επιβάλλεται να μην είναι απότομοι, σκληροί και αναιδείς με τους μεγαλύτερους, αλλά να πραγματοποιούν γόνιμη επεξεργασία των καλοπροαίρετων συμβουλών τους και της πολύτιμης πείρας τους.
- Στα πλαίσια της οικογένειας να διαμορφωθούν συνθήκες βαθύτερης επικοινωνίας. Ο αυταρχισμός των μεγάλων, η διάθεση επιβολής πρέπει να εκλείψουν, όπως και η απροθυμία των νέων να είναι συνεπείς στις υποχρεώσεις τους.
- Ανάπτυξη δραστηριοτήτων (πολιτικών, κοινωνικών, πολιτιστικών) με κοινή συμμετοχή νέων και μεγαλύτερων. Έτσι θα δημιουργηθούν προϋποθέσεις επικοινωνίας, εφόσον κατανοήσουν ότι τα προβλήματα απαιτούν αμοιβαία συνεργασία και ειλικρινή συμπόρευση.
- Η πολιτεία οφείλει να αντιμετωπίσει τα προβλήματα των δυο γενεών, γιατί η πίεση και η ανασφάλεια που επιφέρουν, προκαλούν την αντιπαλότητα προς την άλλη γενεά.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Δεν είναι ούτε λογικό ούτε επιθυμητό να μην υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ των εφήβων και των ενηλίκων, ιδιαίτερα μέσα στο οικογενειακό πλαίσιο. Μπορούν όμως παρά τις διαφορές τους γονείς και παιδιά να βρουν κοινούς κώδικες συνεννόησης, στηριζόμενοι στην αγάπη και το ενδιαφέρον, που αδιαμφισβήτητα υπάρχουν και από τις δύο πλευρές.